Eerste termijn Programmabegroting 2027

Voorzitter,

Lelystad is een stad om trots op te zijn. Het is en blijft voor ons een grote eer om als raadsleden ons beste beentje voor te zetten voor onze inwoners en ondernemers. Deze periode niet vanuit de coalitie, maar als oppositiepartij. Dat doen wij kritisch, maar constructief. Met vier heldere prioriteiten:

1) een passende woning voor iedereen,
2) veiligheid voor inwoners en ondernemers,
3) een haalbare en betaalbare energietransitie
en 4) dat alles zonder de lokale lasten te verhogen.

Op twee van deze prioriteiten ga ik verder in.

Veiligheid
Veiligheid is een absolute topprioriteit voor de VVD. Iedereen, jong en oud, man en vrouw, van welke afkomst dan ook, en van wie je ook houdt, moet zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn in Lelystad.

Op 16 mei stelden we mondelinge vragen over de verkeersveiligheid in het buitengebied, naar aanleiding van een tragisch dodelijk ongeval en een reeks andere ongevallen op de Larserringweg. We zijn blij dat het college daar snel actie op heeft gezet. We zien in de begroting dat kruispuntplateaus worden aangelegd op twee gevaarlijke kruisingen in deze weg. De jaarlijkse afschrijving hiervoor bedraagt maar € 17.000. Dat is het meer dan waard!

Op 8 september stelden wij opnieuw vragen, dit keer over de verkeersveiligheid op kruispunten in de bebouwde kom van Lelystad. Deze cijfers zijn schrikbarend. Jaarlijks vinden in Lelystad meer dan 250 ongevallen plaats, met tientallen gewonden en gemiddeld 3 dodelijke slachtoffers per jaar. Hier moet echt iets aan gebeuren.
We dienen daarom samen met de PVV en Jong Lelystad motie M14 Aanpakken verkeersveiligheid op gevaarlijke kruisingen Lelystad in. Het college ontraadt deze motie omdat de uitvoering veel tijd zou kosten van ambtenaren. Dat vinden wij een onbegrijpelijk argument. Immers: het gaat hier om mensenlevens. De gemeente zou zich om de veiligheid van de inwoners moeten bekommeren. We roepen de Raad op om daarom gewoon vóór deze motie te stemmen.

Geen lastenverhoging voor inwoners en ondernemers
Voorzitter, de begroting die we vandaag gepresenteerd krijgen is financiële gatenkaas. We zien vanaf 2028 miljoenentekorten ontstaan waardoor er geen geld is om ambities uit het nieuwe coalitieakkoord te realiseren.[1] De coalitie is zich hiervan bewust en wil bij de kadernota bezuinigen. Wij vinden dat te laat en onverantwoord.

[1] € 5,7 miljoen in 2028, € 10,4 miljoen in 2029, € 4,5 miljoen in 2030.

Eerste termijn Programmabegroting 2027

Deze begroting is niet zoals het college zegt “een verantwoord vertrekpunt dat stabiliteit biedt, ruimte laat voor toekomstige keuzes en bijdraagt aan een duurzaam financieel evenwicht”. Keuzes kunnen en moeten nu al gemaakt worden. Voor ons staat daarbij voorop dat de lokale lasten voor onze inwoners en ondernemers niet mogen stijgen. Wij hebben daarom in samenwerking met andere partijen een reeks amendementen opgesteld om te voorkomen dat we ons als Raad financieel verder klemzetten.

We dienen de volgende amendementen in waarmee we voorgestelde bijstellingen die *structureel* geld kosten schrappen of aanpassen:

- A01 Bijstelling 13 – Schrappen actualisatie licentiekosten tekensoftware
- A02 Bijstelling 16 – Wijzigen realistisch ramen jeugdzorg - pessimistisch scenario
- A04 Bijstelling 22 - Schrappen IV & dienstverlening wettelijke verplichting
- A05 Bijstelling 23 – Schrappen planningsomgeving ruimtelijke projecten
- A06 Bijstelling 27 – Leerplicht alleen wettelijke verplichting
- A07 Bijstelling 28 – Schrappen structurele uitvoering Wet inburgering
- A09 Bijstelling 35 – Schrappen Nachtvisie / Terug naar Nachtvisie Optie A
- A13 Bijstelling 73 – Stoppen-Geen nieuw poppodium
- A16 Bijstelling 75 - Geen geld voor ambities coalitieakkoord
- A24 Nieuwe bijstelling – Taakstelling exploitatieposten met structureel overschot
- A25 Nieuwe bijstelling – Geen nieuw herdenkingsmonument

Ook op de inzet van *incidentele* middelen zijn we kritisch. We zien we dat het college bij deze begroting voorstelt om € 22,5 van de € 24 miljoen in de Reserve Ontwikkeling Stad uit te geven. We hebben weliswaar nu nog veel geld in deze spaarpot zitten, maar de opbrengsten uit grondverkopen gaan de komende jaren snel afnemen en daarmee is ook dit geld eindig. Wij vinden veel van de voorstellen waarbij een greep in deze kas wordt gedaan niet goed uit te leggen aan de stad. Het college claimt bijvoorbeeld enorme bedragen voor organisatieontwikkeling en informatievoorziening zonder dat de Raad de plannen daarvoor heeft kunnen beoordelen. Daarom dienen we de volgende amendementen in waarmee we voorgestelde bijstellingen die *incidenteel* geld kosten schrappen of aanpassen:

- A26 Bijstelling 76 – Schrappen capaciteit communicatie en marketing - incidenteel
- A27 Bijstelling 77 – Schrappen IV & dienstverlening noodzakelijk op basis van raadsambitie
- A29 Bijstelling 78 - Schrappen IV & dienstverlening wettelijke verplichting
- A31 Bijstelling 79 – Schrappen Kanalenstrategie"
- A33 Bijstelling 81 – Schrappen voorbereiding aanbesteding Financieel systeem
- A35 Bijstelling 86 – Schrappen Accountmanager Stadshart
- A40 Bijstelling 91 – Schrappen Gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land

- A41 Bijstelling 93 -Schrappen Implementatie Participatiewet in balans
- A42 Bijstelling 94 – Schrappen Nationaal Kenniscentrum Nieuwe Natuur
- A45 Bijstelling 96 – Schrappen uitvoeringsagenda Omgevingsvisie
- A46 Bijstelling 99 – Schrappen Grondexploitatie woonwagens Bosweg (VVD, IPL, FvD, PVV)

Twee eerder aangekondigde amendementen trekken we in naar aanleiding van het preadvies:

- A47 Bijstelling 102 – Schrappen Vergunningaanvragen bouwprojecten
- A48 Nieuwe bijstelling – Beperk doorschuifbudgetten

Wij dienen tot slot nog twee andere moties in. Als eerste M15 Help de Lichtjesparade de winter door. We hebben het preadvies gelezen en begrijpen deze reactie. Kan het college toezeggen in gesprek te gaan met de stichting? In dat geval trekken wij deze motie in. Daarnaast dienen we motie M48 in om het gebruik van generatieve AI bij het raadswerk te beperken.

Voorzitter, ik rond af.

We danken alle medeindienaars van onze amendementen en moties. Wij zien veel negatieve preadviezen van het college. Dat begrijpen we vanuit de afspraak die de coalitie heeft gemaakt om pas te bezuinigen bij de kadernota. Mochten onze amendementen het niet halen dan is het voor ieder van u helder waar wij mogelijkheden zien om de begroting structureel en reëel sluitend te krijgen in de komende jaren. Wij gaan daarover ook na vandaag graag in gesprek met alle partijen in de Raad. Want samen besturen we de stad. Daar staan wij voor, ook vanuit een oppositierol!